

REGISTERBLAD

OMRÅDE AV RIKSINTRESSE FÖR NATURVÅRD I JÖNKÖPINGS LÄN

NRO06004 ASSJÖN MED BORDSJÖBÄCKEN

Kommun: Aneby (04) och Nässjö (82)

Kartor: 7ESO, 7ESV

Areal: 1334 ha

Naturgeografisk region : 13 Sydsvenska höglandets centrala och östra delar

Kust/havsregion: -

Regionindelning för sjöar och vattendrag: Huvudavrinningsområde 67 Motala ström

Agrara kulturlandskapsregioner: -

Landskapsformer: Sprickdalslandskap

Riksvärde

Vattendrag	Fauna
Sjö	Fauna

Värdeomdöme: Assjön - Bordsjöbäcken utgör tillsammans en garanti för det sjölevande öringbeståndet i Västra Lägern. Assjön har en hög vattenkvalité vilket är av limnologiskt intresse. I sjön finns ett för sjötypen rikligt fågelliv. I Bordsjöbäcken finns ett reproducerande bestånd av den sällsynta flodpärlmusslan och en i övrigt skyddsvärd bottenfauna. Vattensystemet är opåverkat av försurningen och är härigenom en viktig referens.

Huvudkriterier: B, C, E

Förutsättningar för bevarande: Sjöns och vattendragets värde kan påverkas negativt av ändrade vattenregimer, näringstillförsel, tillförsel av organiska miljögifter, tungmetallnedfall eller olika utsläpp, fiskodling, inplantering av främmande arter och skogsavverkning längs stränderna. Dikningar och större kalavverkningar inom sjöns avrinningsområde kan försämra vattenkvalitén.

Säkerställande och internationell status: Assjön är Natura 2000-område (pSCI). För Assjön gäller sedan 1974 ett särskilt förbud enligt 8 § miljöskyddslagen (numera miljöbalken 9 kap. 4 §) mot utsläpp av avloppsvatten.

Områdets huvuddrag: Assjön ligger tio kilometer sydost om Aneby. Sjön är en näringsfattig, kalkrik klarvattensjö. Stränderna är blockrika och granitberggrunden går i dagen på flera ställen.

Sjön omges av skogsmark med spridda gårdar. Skogsmarken är en blandning av blåbärsdominerad granskog och tallskog med ljung, lingon och kruståtel. I öster är markerna uppodlade och en bård av klibbal skiljer åkermarken från stranden. Några mindre mossar med martall och skvattram gränsar till sjön i väster. Öarna i Assjön är klippöar och på de större växer tall. Sjöns vatten är så gott som opåverkat av avloppsutsläpp och vattenkvalitén är mycket hög. Bland häckande sjöberoende fågel märks storlom, fiskgjuse, småskrake, lärkfalk och fisktärna.

Assjön avvattnas till Bordsjöbäcken och vidare till Västra Lägern. Bäcken är mestadels lugnflytande men partier med strömmande vatten finns bl.a. alldeles nedanför utloppet från Assjön och i den nedre delen av bäcken nedan dammanläggningen vid Oron.

Berggrunden i tillrinningsområdet är huvudsakligen smålands- och filipstadsgranit. Bäcken rinner genom skogsklädda moränmarker. Skogen utgör ungefär 80 % av tillrinningsområdet. Bäcken har hög jonstyrka och hög alkalinitet. Jonsammansättningen och de höga kalciumvärdena visar att det i tillrinningsområdet finns kalkrika lättvittrande marker. Vattnet är också klart.

Bordsjöbäcken har ett diverst djurliv med ett högt artantal (> 45). De vanligaste är dagsländor, fjädermyggor och nattsländor. Värt att uppmärksamma är ett reproducerande flodpärlmusselbestånd och den rödlistade nattsländan *Hydropsyche saxonica*. Bordsjöbäcken utgör i sitt nedre lopp lek- och uppväxtlokal för den sjölevande öringen i Västra Lägern. Flodkräfta kan förekomma i bäcken. Pestdrabbade sådana noterades 1984. Bäcken är genom sin höga alkalinitet mycket lite försurningspåverkad.

Anmärkningar: Bordsjöbäcken är tidsserievattendrag inom den regionala miljöövervakningen. Ingående undersökningstyper: vattenkemi, bottenfauna, elfiske och inventering av flodpärlmusslor.

Assjön har i Länsstyrelsens vattenvårdsprogram (1990) bedömts ha naturvärdesklass II - högt naturvärde.

Referenser:

Henriksson L, Nyman H & Oskarson H, 1986: Biologisk referensundersökning av åtta vattendrag i Jönköpings län 1984-85.

Länsstyrelsen i Jönköpings län, 1990: Vattenvårdsprogram Aneby kommun. Miljö i Jönköpings län 1990:11.

Länsstyrelsen i Jönköpings län, 1994: Flodpärlmusslan i Jönköpings län 1993. Meddelande 16/94.

Länsstyrelsen i Jönköpings län, 1996: Bottenfauna i Jönköpings län 1995. Meddelande 21/96.